

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Factors Influencing Learning Happiness Among Undergraduate Students, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

บุญมัน ธนาศุภวัฒน์¹, สุมิตรา โรจนนिति², สุพิน ใจแก้ว³ และจามรี ศรีรัตนบัลล์⁴

Boonmun Thanasupawat¹, Sumitra Rojananiti², Supin Jaikaew³ and Jamaree Sriratanabun⁴

คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, Email: ¹boonmun99@hotmail.com

Retrieved: February 19, 2026; Revised: February 26, 2026; Accepted: February 27, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา 2) ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา 3) ปัจจัยที่พยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา และ 4) แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1- 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 330 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 67.19 ระดับชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 27.40 และมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.0-3.50 ร้อยละ 42.55 ตามลำดับ ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปรับตัว ด้านครอบครัว ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมากและพบว่าปัจจัยทุกด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ร้อยละ 57.50 ($R^2 = 0.575$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาเรียงตามลำดับความถี่ 5 อันดับได้แก่ การบริหารจัดการเวลาอย่างเหมาะสม การรู้จักปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อการเรียนรู้ที่มีความสุข การฝึกมองโลกในแง่ดีและคิดบวกเสมอการวางแผน และกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ต้องการทำให้ชัดเจน และการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้กับตนเองอยู่เสมอ ๆ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล; ความสุขในการเรียนรู้; นักศึกษาระดับปริญญาตรี

Abstract

This quantitative survey research aimed to study 1) the level of learning happiness among students, 2) the level of factors influencing learning happiness among students, 3) factors predicting learning happiness among students, and 4) guidelines for enhancing learning happiness among undergraduate students in the Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University. The sample consisted of 330 students from the 1st to 4th years in the first semester of the 2025 academic year, through purposive sampling technique according to Taro Yamane's formula. The

research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by the percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results of the study were as follows ; the majority of students were female (67.19%), 27.40% were in their 4th year, and 42.55% had a cumulative GPA between 3.0 and 3.50. Overall, student learning happiness was at a high level across all aspects, including adjustment, family, teaching management, relationships with friends, instructors, and environment. The factors significantly influenced students' learning happiness, and all factors collectively predicted 57.50% of the variance ($R^2=0.575$) in students' learning happiness, with statistical significance at the .01 level. The results also indicated that the top five approaches enhancing students' learning happiness, in order of frequency, were: appropriate time management; adaptability for a happy learning experience; cultivating a positive outlook; planning and setting clear goals; and consistently motivating oneself to learn.

Keywords: Influencing Factors; Happiness in Learning; Undergraduate Students

บทนำ

ความสุขในการเรียนรู้เป็นความรู้สึกของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความพึงพอใจความตั้งใจ สนใจและความกระตือรือร้น ขณะที่มีการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนที่มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่เครียด ไม่เบื่อหน่าย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีกำลังใจในการแสวงหาความรู้ มีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาที่เรียน มีความรู้สึกที่ดีต่อครู ต่อเพื่อนและต่อบุคคลรอบข้าง เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (ชนิษฐา บุญมาวงษา, 2561) ความสุขในการเรียนรู้นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่มหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในวิชาชีพที่ศึกษาและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตหรือศึกษาศาสตรบัณฑิตนั้นเป็นผู้ที่จะต้องประกอบอาชีพครูในอนาคต นอกจากจะต้องเป็นผู้คุณลักษณะความเป็นครูในด้านความรู้ ทักษะ และจรรยาบรรณแล้วสิ่งสำคัญที่ควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาก็คือการเป็นครูด้วยหัวใจ และมีความสุขซึ่งเกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียนครู และชุมชนเพื่อนำไปสู่การเป็นครูมืออาชีพที่สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพิทักษ์ สุพรรณโณภพและทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา (2567) ได้กล่าวว่าเส้นทางการเป็นครูด้วยหัวใจและมีความสุขจะต้องมีจุดเริ่มต้นที่ดี มีความพร้อมตั้งแต่กระบวนการผลิตครู หากนักศึกษามีความสุขในขณะที่มีการเรียนรู้ตลอดจนเก็บเกี่ยวประสบการณ์ขณะศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาก็น่าจะสำเร็จออกไปเป็นครูมืออาชีพได้อย่างสง่างาม การเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษานั้นมีปัจจัยหลากหลายเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะได้รับผลกระทบจากปัจจัยที่แตกต่างกัน หากผู้สอนได้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจนักศึกษา และสามารถเสริมสร้างความสุขในการเรียนได้ง่ายขึ้น การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสุขในการเรียนต้องคำนึงถึงปัจจัย 2 ส่วนคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ สุขภาพร่างกาย สุขภาพจิต เป้าหมาย แรงจูงใจ ความภาคภูมิใจ เป็นต้น และปัจจัยภายนอกได้แก่ กลุ่มเพื่อน อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนหรือบั่นทอนความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา (ธนพล บรรดาศักดิ์และคณะ, 2560; นัฐนรี ศรีชัยและคณะ, 2565) เมื่อนักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้

นักศึกษาจะแสดงพฤติกรรมออกมาหลาย ๆ ประเด็น เช่น มีความพึงพอใจในการเรียน มีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน เห็นคุณค่าในการเรียนรู้ มีทัศนคติต่อวิชาชีพ มีความพึงพอใจในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเองมีเป้าหมายในการเรียนรู้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีสุขภาพทางร่างกายและจิตใจที่แข็งแรง สมบูรณ์ เป็นต้น (กิ่งแก้ว ศิริหาล้า และคณะ, 2560; ธนพล บรรดาศักดิ์และคณะ, 2560; เมษา นวลศรี, 2562)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นหน่วยงานหลักในการผลิตครูและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่างโดยจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ทั้งนี้ได้ยึดปรัชญาการเป็น "แหล่งรวมภูมิปัญญา พัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา" ซึ่งในกระบวนการจัดการศึกษาเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยนักศึกษาต้องผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้จึงทำให้นักศึกษามีสภาวะต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้ วิตกกังวล ไม่มีสมาธิในการเรียน มีความกดดัน ความคับข้องใจและความขัดแย้งในใจ เป็นต้น สภาวะเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนั้นหากนักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้ช่วยให้เกิดขวัญและกำลังใจที่จะศึกษาเล่าเรียนให้ประสบความสำเร็จ ไม่มีการลาออกกลางคันหรือต้องหยุดพักการศึกษาทั้งนี้เพราะความสุขในการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาให้เติบโตตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาคือการสร้างคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และความรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสุขในการเรียนรู้ และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ตลอดจนแนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่ศึกษาความสุขของนักศึกษาทั่ว ๆ ไป ไม่ได้เน้นศึกษาไปที่ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สังกัดคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ซึ่งเป็นบริบทเฉพาะทางด้านการศึกษาประกอบวิชาชีพครู และผลการวิจัยเดิมยังไม่ชัดเจน ดังนั้นผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับคณะครุศาสตร์และมหาวิทยาลัยในการปรับปรุง วางแผนส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีความสุขในการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งทางกาย จิตใจ และสติปัญญา ซึ่งส่งผลต่อความสามารถด้านการเรียนของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาสำเร็จการศึกษาออกไปอย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่พยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
4. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

การทบทวนวรรณกรรม

ความสุขในการเรียนรู้

ความสุขในการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนมีความรู้สึกสนุกสนานในการเรียนและการทำกิจกรรม มีโอกาสได้เรียนในสิ่งที่ถนัดและสนใจ พึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนไม่เกิดความเครียดหรือเบื่อหน่าย มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ช่วยเหลือและยอมรับความ

แตกต่างกันและกัน รับรู้ถึงความสามารถทางวิชาการและเห็นคุณค่าในตนเอง รวมถึงได้แสดงความสามารถตามศักยภาพของตน กล้าที่จะเรียนรู้และสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ ๆ และกล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรคนอกจากนี้ยังรวมถึงการมีคุณลักษณะจากภายใน การมองโลกในแง่ดี การคิดบวก และการมีสุขภาวะที่ดี และปัจจัยภายนอก เช่น เพื่อน ครู โรงเรียน ครอบครัว รวมไปถึงชุมชนที่มีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (สิริกุล กิตติมงคลชัย, 2562) จากการศึกษาลักษณะผู้เรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุข สรุปได้ว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุข จะมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีลักษณะขยัน อดทน สนใจที่จะเรียนรู้ กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ และเห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ รวมทั้งการสนุกสนานในการเรียนรู้และสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม (สิริกุล กิตติมงคลชัย, 2562)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาจะแสดงพฤติกรรมออกมาหลาย ๆ ประเด็น เช่น มีความพึงพอใจในการเรียน มีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน ความรู้สึกที่ดีต่อสถาบันและผู้สอน เห็นคุณค่าในการเรียนรู้ มีทัศนคติต่อวิชาชีพ มีความพึงพอใจในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมายในการเรียนรู้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ๆ และผู้อื่น มีสุขภาวะทางร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงสมบูรณ์ เป็นต้น (กิ่งแก้ว ศิริหล้าและคณะ, 2560; ธนพล บรรดาศักดิ์และคณะ, 2560; เมษา นวลศรี, 2562; จีรทัช ใจจริง และคณะ, 2563) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้คณะผู้วิจัยจึงเน้นศึกษาระดับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยศึกษาพฤติกรรม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในตนเอง ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ด้านความพึงพอใจในการเรียน และด้านสภาวะจิตใจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้

ปิยะมาศ ตันตะตะนัย (2560) กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น การส่งเสริมความสามารถของผู้เรียน การให้กำลังใจ การให้การปรึกษา การให้การสนับสนุน การมีสัมพันธภาพที่ดี เป็นต้น 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน เช่น มีความจริงใจ มีทักษะในการสื่อสาร มีความเมตตากรุณา รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน เป็นต้น 3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การมีส่วนร่วมในการเรียน จัดบทเรียนที่เหมาะสม มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการเสริมแรง เป็นต้น และ 4) ด้านบรรยากาศทางกายภาพ เช่น สภาพแวดล้อมปลอดภัยอาคารสถานที่เพียงพอ ต้นไม้ร่มรื่น ห้องเรียนห้องสุขาสะอาดและเพียงพอ

อโณทัย อีระที (2561) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา ประกอบด้วย 3 ปัจจัยได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การได้รับการสนับสนุน ความผูกพันและความสามัคคีในครอบครัว เป็นต้น 2) ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา เช่น อาจารย์ผู้สอน วิธีการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาในหลักสูตร ระบบการดูแลนักศึกษา กฎระเบียบของมหาวิทยาลัย เป็นต้น และ 3) ปัจจัยด้านส่วนตัว เช่น เพศ คณะที่เลือกศึกษา ความต้องการ ความคาดหวัง การคบเพื่อน ค่านิยม บุคลิกภาพ เป็นต้น

นัฐนรี ศรีชัยและคณะ (2565) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกิดจากปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันมี 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยภายใน เช่น ภาวะสุขภาพ ความแข็งแรงในชีวิต ความสามารถในการรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ คุณลักษณะทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับวัยและสังคม และความสามารถในการเผชิญปัญหา และ 2) ปัจจัยภายนอก เช่น ครอบครัว ลักษณะอาจารย์ การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม กิจกรรมนักศึกษา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และกลุ่มเพื่อน

กิติพงษ์ เรือนเพชรและคณะ (2566) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของนิสิต ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ลักษณะของหลักสูตร คุณภาพการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน คุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษา การปรับตัวในการเข้าศึกษา เจตคติและนิสัยการเรียน เป็นต้น

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา มีหลากหลายปัจจัย ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเน้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปรับตัว 2) ด้านครอบครัว 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน 5) ด้านอาจารย์ผู้สอนและ 6) ด้านสภาพแวดล้อม

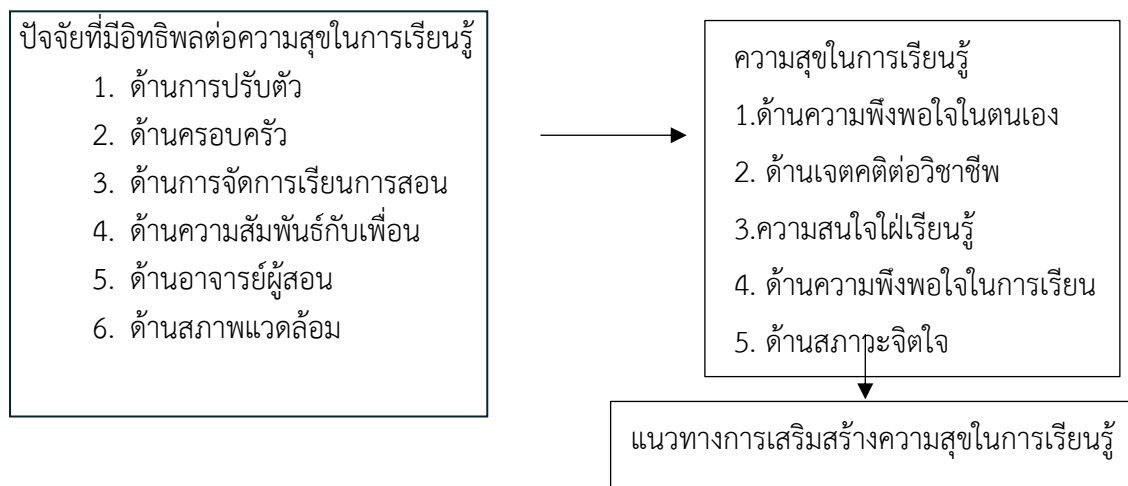
แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

การเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งโดยต้องอาศัยความร่วมมือของ 2 ฝ่ายคืออาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ดังนี้ 1) แนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอน เช่น ควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีวิธีการ กิจกรรม สื่อที่หลากหลายทันสมัยและเหมาะสมกับรายวิชาการเอาใจใส่ ให้ความรัก ความเมตตา ความยุติธรรมและความเป็นกัลยาณมิตร ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นต้น 2) แนวทางสำหรับนักศึกษา เช่น การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปได้ มีเจตคติที่ดีและมองโลกในแง่บวก รู้จักแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะ ความสามารถและข้อดี ข้อเสียของตนเองเพื่อปรับปรุงแก้ไข สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับกับผู้อื่นเพื่อจะได้ไปถึงเป้าหมาย สร้างแรงจูงใจให้กับตนเองเมื่อประสบความสำเร็จ การออกกำลังกายสม่ำเสมอเพื่อสุขภาพที่แข็งแรง พักผ่อนให้เพียงพอ ตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและชุมชน เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม(Dependent Variables)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,893 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากร จำนวน 330 คนโดยคำนวณจากสูตรของ เทโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความน่าเชื่อถือร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ ± 5 แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาการวิจัยประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการปรับตัว ด้านครอบครัว ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านอาจารย์ และด้านสภาพแวดล้อม 2) ความสุขในการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในตนเอง ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ ด้านความสนใจใฝ่รู้ ด้านความพึงพอใจในการเรียนและด้านสภาวะจิตใจ และ 3) แนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการให้เลือกตอบประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 ความสุขในการเรียนรู้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Likert scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพึงพอใจในตนเอง 5 ข้อ 2) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ 5 ข้อ 3) ด้านความสนใจใฝ่รู้ 5 ข้อ 4) ด้านความพึงพอใจในการเรียน 5 ข้อและด้านสภาวะจิตใจ 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 26 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปรับตัว จำนวน 7 ข้อ 2) ด้านครอบครัว 5 ข้อ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 7 ข้อ 4) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน 7 ข้อ 5) ด้านอาจารย์ผู้สอน 6 ข้อ และด้านสภาพแวดล้อม 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 37 ข้อ

ตอนที่ 4 แนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อความถูกต้องชัดเจนของภาษา ผลการตรวจสอบพบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำคำถามทุกข้อไปใช้ได้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990 : 204) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.946

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงกันยายน 2568 โดยขอความร่วมมือและชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาโดยใช้ร้อยละ
- 2) วิเคราะห์ระดับความสุขและระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาโดย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่พยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณ
- 4) วิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยการแจกแจงความถี่

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ นำเสนอผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงร้อยละ 67.19 ระดับชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 27.40 และมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.0–3.50 ร้อยละ 42.55 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา

ความสุขในการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านความพึงพอใจในตนเอง	4.14	0.60	มาก	5
2. ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู	4.26	0.54	มาก	1
3. ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้	4.18	0.54	มาก	2
4. ด้านความพึงพอใจในการเรียน	4.16	0.53	มาก	3
5. ด้านสภาวะทางจิตใจ	4.15	0.54	มาก	4
รวม	4.18	0.48	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษายู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.48) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.54) ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.54) ด้านความพึงพอใจในการเรียน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.53) ด้านสภาวะทางจิตใจ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.54) และด้านความพึงพอใจในตนเอง ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการปรับตัว	4.10	0.49	มาก	5
2. ด้านครอบครัว	4.32	0.54	มาก	1
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.17	0.47	มาก	4
4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	4.26	0.45	มาก	2
5. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.23	0.46	มาก	3
6. ด้านสภาพแวดล้อม	4.07	0.53	มาก	6
รวม	4.19	0.38	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยทุกด้านมีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษายู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.38) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านครอบครัว ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.54) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.45) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.46) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.47) ด้านการปรับตัว ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.49) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่พยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 3
ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่พยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา

ตัวแปรอิสระ	B	S.E.	B	t	Sig.
ค่าคงที่	0.220	0.194		1.131	0.259
1. ด้านการปรับตัว (X ₁)	0.260	0.051	0.269	5.153	0.000**
2. ด้านครอบครัว (X ₂)	0.119	0.041	0.137	2.887	0.004**
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน (X ₃)	0.116	0.052	0.134	2.703	0.003**
4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X ₄)	0.166	0.058	0.157	2.854	0.005**
5. ด้านอาจารย์ผู้สอน (X ₅)	0.114	0.047	0.136	2.814	0.004**
6. ด้านสภาพแวดล้อม (X ₆)	0.194	0.056	0.215	4.795	0.000**

R=0.758 , R²= 0.575 , F = 72.746 , Sig = 0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยทุกด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสุขของนักศึกษาได้ร้อยละ 57.50 (R²= 0.575) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการปรับตัว (X₁) ด้านสภาพแวดล้อม(X₆) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (X₄) ด้านครอบครัว (X₂) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X₃) และด้านอาจารย์ผู้สอน (X₅) ดังนั้นสามารถสร้างสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.220 + 0.260 (X_1) + 0.194 (X_6) + 0.166 (X_4) + 0.119 (X_2) + 0.116 (X_3) + + 0.114 (X_5)$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.269 (X_1) ++ 0.215 (X_6) + 0.157 (X_4) + 0.137 (X_2)+ 0.134 (X_3) + 0.136 (X_5)$$

5. แนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาเรียงตามจำนวนความถี่ 5 อันดับได้แก่ การบริหารจัดการเวลาอย่างเหมาะสม (ความถี่ = 229) การรู้จักปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อการเรียนรู้ด้วยความสุข (ความถี่ = 207) การฝึกมองโลกในแง่ดีและคิดบวกเสมอ (ความถี่ = 205) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ต้องการทำให้ชัดเจน (ความถี่ = 200) และการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้กับตนเองอยู่เสมอ ๆ (ความถี่ = 198)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ คณะผู้วิจัยนำผลการศึกษามาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.48) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการศึกษาคั้งนี้พบว่านักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าความสุขในการเรียนรู้ที่มีค่าในระดับมากเป็นผลมาจากหลายประเด็น ได้แก่ มีความพึงพอใจ มีความรัก ความศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งมั่นตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีความพึงพอใจและยินดีกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของคณะและมหาวิทยาลัย อีกทั้งยังรู้สึกว่าได้ได้รับความรัก ความเข้าใจ การดูแลเอาใจใส่จากเพื่อน ๆ อาจารย์และบุคคลใกล้ชิด นอกจากนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรม

ของหลักสูตร กิจกรรมของคณะและกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ มีความรักความสามัคคี ปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน มีความผูกพันกัน มีการดูแลเอาใจใส่กัน รุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง เพื่อนดูแลกันและกัน มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศที่ร่มรื่น มีแหล่งการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสเพิ่มทักษะและพัฒนาตนเอง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความสุขในการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของธัญชน ใจบุญตัน, สุชาติ ลีตระกูลและกิตติศักดิ์ นีวรัตน์ (2561) การศึกษาของเมษา นวลศรี (2562) การศึกษาของกิติพงษ์ เรือนเพชร ละคณะ (2566) และการศึกษาของพิทักษ์ สุพรรณโณภาพ และทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา (2567) ที่พบว่าความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทั้ง 6 ด้านมีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.38) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการปรับตัวและด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่านักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าตัวแปรที่ส่งผลให้มีความสุขในการเรียนรู้ในระดับมาก ได้แก่ การมีความสามารถในการปรับตัวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มากระทบได้เสมอ การได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอนเป็นอย่างดี ครอบครัวมีความรักความเข้าใจ ดูแลเอาใจใส่และยอมรับในตัวนักศึกษาอีกทั้งสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในมหาวิทยาลัยช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นต้น นอกจากนี้คณะครุศาสตร์และมหาวิทยาลัยมีระบบการให้คำปรึกษา นักศึกษามีโอกาสได้เรียนรู้กับคณาจารย์ที่เป็นแบบอย่างที่ดี รู้สึกพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ จึงทำให้ปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนัฐศรีชัย, กรฎา มาตยากรและจิระวัฒน์ ต้นสกุล (2565) ที่ได้กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกิดจากปัจจัยหลายอย่างซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันมี 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ ภาวะสุขภาพ ความแข็งแรงในชีวิต ความสามารถในการรับรู้และแสดงออกทางอารมณ์ คุณลักษณะทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับวัยและสังคม และความสามารถในการเผชิญปัญหา และ 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นต้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาหลายๆ งานวิจัยได้แก่ 1) การศึกษาของปิยะมาศ ตัณฑะตะนัย (2560) ที่พบว่าปัจจัยด้านครอบครัว ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และด้านบรรยากาศทางกายภาพส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ในระดับมาก 2) การศึกษาของอโนทัย ธีระที (2561) ที่พบว่าปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และครอบครัวส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ในระดับมากและ 3) การศึกษาของกิติพงษ์ เรือนเพชรและคณะ (2566) ที่พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวและความสัมพันธ์กับเพื่อนส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่พยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาพบว่าปัจจัยทุกด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ได้ร้อยละ 57.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1) การศึกษาของปิยะมาศ ตัณฑะตะนัย (2560) ที่พบว่าปัจจัยด้านครอบครัว ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และบรรยากาศทางกายภาพ มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) การศึกษาของยุภาพร นอกเมืองและเมษา นวลศรี (2562) ที่พบว่าปัจจัยคุณลักษณะของอาจารย์ สภาพแวดล้อม/สื่อและสิ่งสนับสนุน กลุ่มเพื่อนและบุคคลแวดล้อม และการสนับสนุนจากครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) การศึกษาของจิรัช ใจจริงและคณะ (2563) ที่พบว่าปัจจัยด้านครอบครัว ด้านการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) การศึกษาของกิติพงษ์ เรือนเพชร

และคณะ (2566) ที่พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวและความสัมพันธ์กับเพื่อน มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้ในระดับมาก อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์เชิงลึกพบว่า ปัจจัยทั้ง 6 ด้านได้แก่ ด้านการปรับตัว ด้านครอบครัว ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านสภาพแวดล้อมร่วมกันพยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ร้อยละ 57.50 นอกจากนี้ นักศึกษาได้เสนอแนวทางที่สำคัญในการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ได้แก่ การบริหารจัดการเวลาอย่างเหมาะสม การรู้จักปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อการเรียนรู้ที่มีความสุข การฝึกมองโลกในแง่ดีและคิดบวกเสมอ เป็นต้น ดังนั้นผลการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ในกลุ่มนักศึกษา อาทิ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในตนเอง การสร้างแรงบันดาลใจในการเรียน การจัดตั้งหน่วยงานหรือศูนย์ให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยา ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งนี้ เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัว มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข สามารถดำรงชีวิตประจำวันอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยทุกด้านมีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะครุศาสตร์/มหาวิทยาลัย ควรนำผลการศึกษามากำหนดนโยบายหรือแนวทางเพื่อพัฒนาจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมความสุขในการเรียนให้กับนักศึกษาเพื่อเพิ่มความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาให้มากขึ้น เช่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของตน มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน มีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น อีกทั้งควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถนำไปพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์โดยจำแนกตามหลักสูตร/คณะ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อสรุปและนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น เพศระดับชั้นปี บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคาดหวัง เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร
3. ควรมีการพัฒนาแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้และใช้การสนทนากลุ่ม หรือการสัมภาษณ์ เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น สำหรับการศึกษานี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิติพงษ์ เรือนเพชร และคณะ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตบุรีรัมย์. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 17(3), 797-810.
- กิ่งแก้ว ศิริหาล้า และคณะ. (2560). ความสุขในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ที่เข้าโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 16(2), 137-145.
- ชนิษฐา บุญมาวงษา. (2561). *ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรัช ใจจริง และคณะ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 28(1), 29-47.
- ธนพล บรรดาศักดิ์ และคณะ. (2560). ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 5(1), 357-369.
- ธัญชน ใจบุญตัน และคณะ. (2561). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 10(1), 1-14.
- นัฐนรี ศรีชัย และคณะ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 10(1), 177-191.
- ปิยะมาส ตันตะตะนัย. (2560). *ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนเตรียมทหารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ และ ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา. (2567). แนวทางการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูในเขตภูมิภาคตะวันตก. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 30(2), 239-255.
- เมษา นวลศรี. (2562). การวิเคราะห์ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(2), 223-243.
- ยุภาพร นอกเมือง และ เมษา นวลศรี. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(3), 101-112.
- สิริกกุล กิตติมงคลชัย. (2562). *การพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อโณทัย ธีระที. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York, NY: Harper & Collins.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). New York, NY: Harper & Row.